

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Sprievodca školským rokom 2020/2021

Bratislava 2020

OBSAH

Úvodné slovo ministra	3
ORGANIZAČNÉ POKYNY MŠVVAŠ SR PRE ŠKOLSKÝ ROK 2020/2021	4
1. Organizácia školského roka.....	4
1.1. Obdobie školského vyučovania	4
1.2. Školské prázdniny	4
1.3. Usmernenia pre obdobie po ukončení prerušenia školského vyučovania v školách v školskom roku 2019/2020	5
2. Celoslovenské testovanie žiakov základných škôl	6
2.1. Celoslovenské testovanie žiakov 5. ročníka	6
2.2. Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka základných škôl.....	7
3. Celoslovenské testovanie pohybových predpokladov žiakov 1. a 3. ročníkov ZŠ.....	7
4. Maturitná skúška	7
5. Medzinárodné merania.....	8
6. Súťaže	9
7. Účinnosť	9
INFORMAČNÝ SERVIS	10
1. PRÁVNÝ SERVIS.....	10
1.1. Prehľad právnych predpisov vydaných od 1.1.2019.....	10
1.2. Školské tlačivá.....	11
1.3. Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci	12
1.4. Sociálnoprávna ochrana detí	12
1.5. Žiaci so ŠVVP a školská integrácia.....	14
1.6. RIS.....	15
1.7. Osobné údaje a informovaný súhlas	15
1.8. Zariadenia školského stravovania.....	16
1.9. Iné nové predpisy	16
2. PEDAGOGICKÝ SERVIS.....	18
2.1. Platné koncepcie a stratégie.....	18
2.2. Bezpečnosť a práva detí	19
2.3. Inkluzívne vzdelávanie	22
2.4. Vybrané oblasti výchovy a vzdelávania	27
2.5. Vzdelávacie médiá	34
2.6. Voľba kariéry a celoživotné vzdelávanie.....	36
2.7. Granty a medzinárodné projekty na podporu výchovno-vzdelávacej činnosti v školách.....	38

Úvodné slovo ministra

Vážení učitelia, pedagogickí aj odborní zamestnanci, milí čitatelia,

obvykle Vás minister alebo ministerka oslovuje v úvode Pedagogicko-organizačných pokynov. Tento rok sa Vám prihovám cez stránky Sprievodcu školským rokom 2020/2021. Ide o zoštíhlenejšiu a jednoduchšiu verziu predošlých dokumentov, ktorej cieľom je poskytnúť Vám potrebné informácie v zrozumiteľnejšej forme.

V marci školského roka 2019/2020 nás všetkých nečakane zasiahol koronavírus. V dôsledku uzavretia škôl išlo o pomerne náročné obdobie. Dovolím si tvrdiť, že ste ho všetci zvládli bravúrne. Za to Vám patrí naša veľká vďaka. Veľmi dobre ste si poradili s dištančným vzdelávaním – či už s pomocou digitálnych technológií, prostredníctvom pracovných listov alebo inak.

Zo strany ministerstva školstva sme sa Vám snažili čo najviac v tejto situácii pomôcť. Preto sme s kolegami hneď po nástupe spustili portál Učíme na diaľku, na ktorom sme pre učiteľov, žiakov aj rodičov zhromažďovali dostupné vzdelávacie materiály, webináre, digitálne zdroje a iné pomôcky, ktoré mohli školy využívať pri dištančnom vzdelávaní. Okrem toho sme sa snažili učiteľom a školám včas poskytovať všetky potrebné informácie, usmernenia, rozhodnutia a dôležité termíny. Napĺňali sme tak náš cieľ – komunikovať, informovať a byť otvoreným ministerstvom.

Pre pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, v spolupráci s priamo riadenými organizáciami ministerstva, vznikli špeciálne webináre súvisiace s výučbou na diaľku, ako aj pomocné pracovné listy, ktoré mohli využívať pre žiakov bez pripojenia na internet. Pre nás všetkých to bolo nové a rušné obdobie. Rovnako ako školy, aj my sme robili maximum pre to, aby sme toto obdobie spoločne so všetkými pracovníkmi škôl a školských zariadení zvládli čo najlepšie.

Verím, že tento neľahký čas je už za nami a teraz sa spoločne môžeme pozeráť dopredu, nabráť sily a energiu do nového školského roka, ktorý bude pokojnejší a tvorivejší.

Dúfam, že od septembra sa nielen vrátíme do bežného života na školách, ale zároveň v školstve konečne pocítíme aj dlho žiadané pozitívne zmeny, na ktorých sme už začali pracovať. Napríklad aj v podobe otvorenia učebnicového trhu, ktorý chceme pre školy zjednodušiť, v budúcnosti rozširovať pre ďalšie ročníky a zároveň chceme aj stále rozširovať ponuku učebníc, ktoré školy budú môcť využívať.

Za Vašu prácu Vám ešte raz patrí veľká vďaka. Do nového školského roka Vám želim veľa úspechov, veľa energie a hlavne radosti z Vašej práce.

Branislav Gröhling
minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

ORGANIZAČNÉ POKYNY MŠVVaŠ SR PRE ŠKOLSKÝ ROK 2020/2021

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „ministerstvo školstva“) podľa §150, ods. 6 Zákona 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „školský zákon“) vydáva nasledovné **záväzné pokyny** k organizácii školského roka 2020/21:

1. Organizácia školského roka

(zákon 245/2008 Z.z., § 150 ods. 6)

1.1. Obdobie školského vyučovania

- Školský rok sa začína 1. septembra 2020. Školské vyučovanie sa začína **2. septembra 2020** (streda). Školské vyučovanie v prvom polroku školského roka sa končí **29. januára 2021** (piatok).
- Školské vyučovanie v druhom polroku školského roka sa začína **2. februára 2021** (utorok) a končí sa **30. júna 2021** (streda).

1.2. Školské prázdniny

- Termíny školských prázdnin (okrem materských škôl) **v školskom roku 2020/2021** (termíny školských prázdnin na školské roky 2021/2022 a 2022/2023 sú v prílohe č. 1):

Termíny školských prázdnin v školskom roku 2020/2021

Prázdniny	Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách	
jesenné	28. október 2020 (streda)	29. október – 30. október 2020	2. november 2020 (pondelok)	
vianočné	22. december 2020 (utorok)	23. december 2020 – 7. január 2021	8. január 2021 (piatok)	
polročné	29. január 2021 (piatok)	1. február 2021 (pondelok)	2. február 2021 (utorok)	
jarné	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	12. február 2021 (piatok)	15. február – 19. február 2021	22. február 2021 (pondelok)
	Košický kraj, Prešovský kraj	19. február 2021 (piatok)	22. február – 26. február 2021	1. marec 2021 (pondelok)
	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj Trnavský kraj	26. február 2021 (piatok)	1. marec – 5. marec 2021	8. marec 2021 (pondelok)
veľkonočné	31. marec 2021 (streda)	1. apríl – 6. apríl 2021	7. apríl 2021 (streda)	

Letné	30. jún 2021 (streda)	1. júl – 31. august 2021	2. september 2021 (štvrtok)
-------	--------------------------	-----------------------------	--------------------------------

4. Prevádzku MŠ počas školských prázdnin je potrebné zabezpečiť v súlade s informatívnym materiálom „Materská škola a školské prázdniny“, ktorý je dostupný na http://www.minedu.sk/data/files/6227_ms_prazdniny.pdf. Prevádzka každej MŠ zaradenej v sieti škôl a školských zariadení SR, **bez ohľadu na jej zriaďovateľa**, sa v čase letných prázdnin prerušuje **najmenej na tri týždne nepretržite**.

1.3. Usmernenia pre obdobie po ukončení prerušenia školského vyučovania v školách v školskom roku 2019/2020

1. Školy vykonajú mapovanie priebehu dištančného vzdelávania v mesiacoch marec – jún 2020. Cieľom je zistiť, aké prekážky (technické, osobné) nastali na strane učiteľov a na strane žiakov a navrhnúť spôsob ich odstránenia alebo minimalizácie dôsledkov v prípade nutnosti opätovného prerušenia vyučovania. Toto mapovanie sa medzi učiteľmi uskutoční v prvom júlovom alebo v poslednom augustovom týždni a medzi žiakmi v dňoch 2.- 4. 9. 2020, teda mimo obvyklého obdobia čerpania dovoleniek. V základných školách môže byť toto mapovanie súčasťou správy o realizácii školského vzdelávacieho programu počas mimoriadneho prerušenia školského vyučovania podľa bodu 6.4. Usmernenia k obsahu a organizácii vzdelávania žiakov základných škôl počas mimoriadneho prerušenia školského vyučovania v školách v školskom roku 2019/2020; termín na vypracovanie tejto správy sa posúva na 15. 9. 2020. Plošné zisťovanie formou jednoduchého dotazníka pripravuje aj ministerstvo školstva – dotazník môže škola využiť ako pomôcku pri svojom mapovaní.
2. Na začiatku školského roka školy vykonajú zisťovanie úrovne vedomostí a zručností žiakov po ukončení prerušenia školského vzdelávania v školách. V stredných školách odporúčame ukončiť do 30.9.2020, v základných školách do 31.10.2020, v ostatných typoch škôl v čo najkratšom možnom čase.
3. Stredné odborné školy, ktoré z dôvodu prerušeného vyučovania v školskom roku 2019/2020 nemohli zabezpečiť pre svojich žiakov absolvovanie odborného výcviku, odbornej praxe alebo umeleckej praxe, majú možnosť konzultovať so Štátnym inštitútom odborného vzdelávania spôsob, ktorým zabezpečia absolvovanie neprebratých častí.
4. Pre základné školy vydalo ministerstvo školstva [Dodatok č. 7](#) k Štátnym vzdelávacím programom, ktorým pripravilo pre školy nástroje na uľahčenie prekonania dôsledkov mimoriadnej situácie. Dodatok obsahuje:
  - a. Upravené vzdelávacie štandardy pre 1.-3. ročník ZŠ, ktoré je možné použiť pre žiakov, ktorí v školskom roku 2019/2020 boli žiakmi 1. a 2. ročníka;
    - metodickú pomoc s ich uplatnením poskytne Štátny pedagogický ústav;
    - doterajšie štandardy sú stále platné – škola sa môže rozhodnúť, či bude postupovať podľa upravených štandardov, alebo podľa doterajších štandardov;
  - b. Pre všetkých žiakov základnej školy, ktorých sa dotklo prerušenie vyučovania v školskom roku 2019/2020:
    - je možné presúvať učivo do vyšších ročníkov;

- rozsah preberaného učiva odporúčame obmedziť na minimum požadované Štátnym vzdelávacím programom (nepreberať učivo navyše, aj keby bolo v učebniciach);
  - ak nie je možné ani pri vynaložení najväčšieho úsilia zvládnuť celý rozsah vzdelávací štandard ŠVP, je možné tento rozsah v školskom roku 2020/21 v nevyhnutne potrebnej miere redukovať. Takúto redukciu odsúhlasí pedagogická rada kedykoľvek v priebehu školského roka 2020/2021 a zaznamená sa v školskom vzdelávacom programe ako zmena platná pre jeden školský. Redukcia rozsahu vzdelávacích štandardov nie je možná v predmetoch, ktoré sú v školskom roku 2020/2021 profilovými predmetmi pre prijímacie skúšky na stredné školy (<https://www.minedu.sk/data/att/15231.pdf>), t.j. v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, jazyk národnostnej menšiny ak je vyučovacím jazykom, slovenský jazyk a slovenská literatúra, cudzí jazyk, matematika, biológia, chémia, dejepis;
- c. Pre žiakov, ktorí boli v školskom roku 2019/2020 žiakmi 3. a 4. ročníka je možné učivo presúvať aj medzi stupňami vzdelávania (učivo 4. ročníka môže byť presunuté do piateho ročníka);
  - d. Zrušenie poznámky pod učebným plánom, ktorou boli školy zaviazané prideliť jednu z disponibilných hodín v 9. ročníku predmetu dejepis; táto hodina bude opäť plne k dispozícii školám na posilnenie ich priorít, v školskom roku 2020/2021 odporúčame prednostne na posilnenie profilových predmetov pre prijímacie skúšky na stredné školy;
  - e. Spresnenie formulácie poznámky č. 7 pod učebným plánom (v prípade škôl s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny pozn. č. 8); nové znenie podporuje lepšie uplatnenie potrebných úprav obsahu vzdelávania podľa bodu a) a b) tohto odseku.
4. V základných školách bude možné pod metodickým vedením a s podporou Štátneho pedagogického ústavu využiť aj dokumenty „Rámcový učebný plán podľa cyklov“ a „Upravené ciele a obsah vzdelávania“, ktoré umožňujú rozložiť nerovnomerne zvládnuté učivo do dlhšieho časového úseku aj vo vyšších ročníkoch ZŠ. Do overovania je možné sa prihlásiť prostredníctvom formulára na stránke <https://www.statpedu.sk/sk/svp/pilotne-overovanie>.

2. Celoslovenské testovanie žiakov základných škôl

(zákon 245/2008 Z.z., § 155 ods. 4)

2.1. Celoslovenské testovanie žiakov 5. ročníka

1. Testovanie žiakov 5. ročníka ZŠ (Testovanie 5 2021 alebo T5 2021) sa uskutoční **19. mája 2021 (streda)** na všetkých ZŠ SR z predmetov matematika, slovenský jazyk a literatúra (okrem ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským) a maďarský jazyk a literatúra (na ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským). Na testovaní sa zúčastnia všetci žiaci 5. ročníka ZŠ, okrem žiakov vzdelávaných podľa vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím.

2. Tematické okruhy a špecifikáciu testov NÚCEM zverejní v septembri 2020. Všetky informácie budú dostupné na <https://www.nucem.sk/sk/merania/narodne-merania/testovanie-5>.

2.2. Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka základných škôl

1. Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka ZŠ (Testovanie 9 2021 alebo T9 2021) sa uskutoční **24. marca 2021** (streda) z predmetov matematika, slovenský jazyk a literatúra (okrem škôl s vyučovacím jazykom maďarským), maďarský jazyk a literatúra (na školách s vyučovacím jazykom maďarským) a **25. marca 2021** (štvrtok) z predmetov slovenský jazyk a slovenská literatúra (na školách s vyučovacím jazykom maďarským), ukrajinský jazyk a literatúra (na školách s vyučovacím jazykom ukrajinským). Na testovaní sa zúčastnia všetci žiaci 9. ročníka ZŠ, 4. ročníka gymnázií a stredných športových škôl s osemročným vzdelávacím programom, okrem žiakov vzdelávaných podľa vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím.
2. Náhradný termín Testovania 9 2021 sa uskutoční **14. a 15. apríla 2021** (streda, štvrtok).
3. Tematické okruhy a špecifikáciu testov NÚCEM zverejní v septembri 2020. Všetky informácie budú dostupné na <https://www.nucem.sk/sk/merania/narodne-merania/testovanie-9>.

3. Celoslovenské testovanie pohybových predpokladov žiakov 1. a 3. ročníkov ZŠ

(zákon 440/2015 Z.z., § 58 písm. p)

1. Testovanie pohybových predpokladov žiakov 1. a 3. ročníkov ZŠ je potrebné uskutočniť v termíne od **2.9.2020** do **31.10.2020** na všetkých základných školách v SR okrem základných škôl pre žiakov so zdravotným znevýhodnením. Výsledky žiakov zadajú školy do ISTŽ - <https://www.testovanieziakov.sk>, a to najneskôr do 30. novembra 2020. Súbor testov je rovnaká pre obidva ročníky. Metodické pokyny pre testovanie, batéria testov, postupy a súvisiace inštruktážne videá sú verejne dostupné na stránke <https://www.testovanieziakov.sk/stranka/metodicke-pokyny-pre-testovanie>.
2. Po uzatvorení celoslovenského testovania pohybových predpokladov bude možné v **januári 2021** vytlačiť žiakom z ISTŽ certifikáty. V rámci certifikátu dostane žiak a rodič informáciu, na akej úrovni sa nachádza v jednotlivých motorických testoch vo vzťahu k populácii. Za prípravu a metodické riadenie priebehu testovania pohybových predpokladov žiakov zodpovedá Národné športové centrum. Za organizačné zabezpečenie testovania je zodpovedný riaditeľ školy.

4. Maturitná skúška

(zákon 245/2008 Z.z., § 77 ods. 2)

1. Riadny termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky sa uskutoční z predmetov:

- a) slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra dňa **16. marca 2021** (utorok),
  - b) anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk dňa **17. marca 2021** (streda),
  - c) matematika dňa **18. marca 2021** (štvrtok),
  - d) slovenský jazyk a slovenská literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra dňa **19. marca 2021** (piatok).
2. Náhradný termín externej časti MS a písomnej formy internej časti MS sa uskutoční v termíne **8. – 13. apríl 2021**.
  3. Príslušné OŠ OÚ určia termíny internej časti MS, okrem písomnej formy, jednotlivým SŠ vo svojej územnej pôsobnosti v čase od **17. mája 2021** do **4. júna 2021**.
  4. Opravný termín externej časti MS a písomnej formy internej časti MS **pre školský rok 2019/2020** sa uskutoční v termíne **3. – 8. september 2020**. Dni konania opravného termínu pre jednotlivé predmety určí NÚCEM na základe počtu prihlásených žiakov a zverejní ich najneskôr **3. augusta 2020**.
  5. Opravný termín externej časti MS a písomnej formy internej časti MS **pre školský rok 2020/2021** sa uskutoční v termíne **3. – 8. september 2021**. Dni konania opravného termínu pre jednotlivé predmety určí NÚCEM na základe počtu prihlásených žiakov a zverejní ich najneskôr **2. augusta 2021**.
  6. Informácie o maturitnej skúške sú zverejňované na <https://www.nucem.sk/sk/merania/narodne-merania/maturita>.

5. Medzinárodné merania

(zákon 245/2008 Z.z., § 154 ods. 8 písm. a)

1. V septembri 2020 sa začne príprava pilotného testovania medzinárodnej štúdie OECD PISA. Administráciu pilotného testovania v Slovenskej republike zabezpečí NÚCEM v spolupráci s vybranými základnými a strednými školami v období apríl - máj 2021. Školy zapojené do merania budú oslovené v mesiacoch september – november 2020. Školám vybraným do testovania poskytne NÚCEM všetky potrebné materiály a pokyny k realizácii merania. Súčasťou výskumu sú aj dotazníky pre žiakov a riaditeľov zúčastnených škôl. Hlavnou doménou štúdie PISA je matematická gramotnosť. Pilotné meranie bude v Slovenskej republike prebiehať v elektronickej podobe. Podrobné informácie o medzinárodnej štúdii z dielne OECD PISA sú zverejnené na <https://www.nucem.sk/sk/merania/medzinarodne-merania/pisa>.
2. V septembri 2020 sa začne príprava hlavného testovania medzinárodnej štúdie IEA PIRLS 2021. Administráciu hlavného merania v Slovenskej republike zabezpečí NÚCEM v spolupráci s vybranými základnými školami pravdepodobne v máji 2021. Školy zapojené do merania budú oslovené v mesiacoch september – november 2020 a budú informované o presnom termíne realizácie merania. Súčasťou výskumu sú aj dotazníky pre žiakov, rodičov týchto žiakov, riaditeľov a učiteľov vyučujúcich žiakov 4. ročníka zúčastnených škôl. Výskum PIRLS skúma viaceré procesy porozumenia a práce s textom rozličného typu. Hlavné testovanie bude po prvýkrát na Slovensku prebiehať nielen v papierovej, ale aj v elektronickej podobe.

Podrobné informácie o medzinárodnej štúdii z dielne OECD PIRLS sú zverejnené na <https://www.nucem.sk/sk/merania/medzinarodne-merania/pirls>.

3. Na jeseň 2020 sa začne príprava pilotného testovania medzinárodnej štúdie IEA ICCS 2022. Administráciu pilotného merania v Slovenskej republike zabezpečí NÚCEM v spolupráci s vybranými základnými školami a osemročnými gymnáziami v období od 23. novembra do 4. decembra 2020. Školy zapojené do merania budú oslovené v mesiaci august 2020. Súčasťou výskumu sú aj dotazníky pre žiakov, riaditeľov a učiteľov vyučujúcich žiakov zúčastnených škôl. Výskum IEA ICCS je zameraný na občianske vzdelávanie a občiansku výchovu žiakov 8. ročníka ZŠ, resp. zodpovedajúceho ročníka gymnázií s osemročným vzdelávacím programom. Informácie o štúdii ICCS sú zverejnené na <https://www.nucem.sk/sk/merania/medzinarodne-merania/iccs>.
4. V roku 2019 sa v 59 krajinách sveta uskutočnil siedmy cyklus medzinárodného výskumu IEA TIMSS 2019 (medzinárodná štúdia sa zameriava na zisťovanie vedomostí a zručností z matematiky a prírodných vied žiakov 4. ročníka ZŠ). V decembri 2020 bude zverejnená medzinárodná správa spolu s krátkou správou venovanou ďalším zisteniam štúdie z pohľadu Slovenska a vo februári 2021 medzinárodná databáza štúdie TIMSS 2019. Podrobné informácie o medzinárodnej štúdii z dielne OECD TIMSS sú zverejnené na <https://www.nucem.sk/sk/merania/medzinarodne-merania/timss>.

6. Súťaže

(zákon 596/2003 § 14 ods. 3)

1. Organizačné poriadky súťaží schválené MŠVVaŠ SR sú zverejnené na <https://www.minedu.sk/organizacne-poriadky-sutazi-deti-materskych-skol-ziakov-zakladnych-skol-zakladnych-umeleckych-skol-a-strednych-skol/>
2. Zoznam športových súťaží vyhlasovaných MŠVVaŠ SR je zverejnený na www.minedu.sk v menu Šport/Povinne zverejňované a iné informácie/Zoznam súťaží a na www.skolskysport.sk v časti Aktuality. Prihlasovanie škôl prebieha prostredníctvom www.skolskysport.sk, kde sú zverejnené aj platné pravidlá a propozície v menu danej súťaže.

7. Účinnosť

Organizačné pokyny pre školský rok 2020/2021 nadobúdajú účinnosť 1. septembra 2020.

INFORMAČNÝ SERVIS

ŠKOLSKÝ ROK 2020/2021

Nad rámec záväzných organizačných pokynov ponúkame školám a školským zariadeniam informačný servis. Informácie v tomto dokumente nie sú pre školy záväzné, ak ich záväznosť nevyplýva z iného predpisu.

1. PRÁVNÝ SERVIS

1.1. Prehľad právnych predpisov vydaných od 1.1.2019

Všeobecne záväzné právne predpisy

1. Zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
2. Zákon č. 209/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
3. Zákon č. 381/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
4. Zákon č. 56/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
5. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 269/2019 Z. z., ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 630/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov
6. Zákon č. 93/2020 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (zákon novelizoval v Čl. II zákon č. 596/2003 Z. z., Čl. III zákon č. 597/2003 Z. z., Čl. V zákon č. 245/2008 Z. z.)
7. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 269/2019 Z. z., ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 630/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov
8. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 105/2020 Z. z., ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 630/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov

9. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 338/2019 Z. z., ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 388/2018 Z. z., ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme
10. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 201/2019 Z. z. o priamej výchovno-vzdelávacej činnosti
11. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 1/2020 Z. z. o kvalifikačných predpokladoch pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov
12. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 245/2019 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 251/2018 Z. z. o sústave odborov vzdelávania pre stredné školy a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania.
13. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 292/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú kritériá na určovanie najvyššieho počtu žiakov prvého ročníka stredných škôl.
14. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 361/2019 Z. z. o vzdelávaní v profesijnom rozvoji.

Rezortné predpisy

1. Smernica č. 35/2019, ktorou sa mení a dopĺňa smernica č. 19/2017 o organizovaní lyžiarskeho výcviku a snoubordingového výcviku
2. Smernica č. 55/2019 o postupe pri tvorbe zoznamov študijných odborov a učebných odborov

1.2. Školské tlačivá

1. Vzory pedagogickej dokumentácie, ďalšej dokumentácie a dokladov o získanom vzdelaní sú zverejnené v Knižnici vzorov pedagogickej dokumentácie a dokladov <https://edicnyportal.iedu.sk/Forms>.
2. Informácie týkajúce sa pedagogickej dokumentácie, ďalšej dokumentácie a dokladov o získanom vzdelaní sú školám k dispozícii na <http://www.minedu.sk/pedagogicka-dokumentacia-a-ine-tlaciva/>.
3. Tlačivá predpísaných štatistických výkazov spolu s metodickými pokynmi na školský rok 2020/2021 sa nachádzajú na webovom sídle www.cvtisr.sk v kategórii Informácie o školstve/v časti zber údajov/výkazy typu Škol (MŠVVŠ SR) http://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/zber-udajov/vykazy-typu-skol-msvvs-sr.html?page_id=9989. Zoznamy formulárov štatistických zisťovaní a výstupov z ich zberov od roku 2015 sa nachádzajú na <http://www.minedu.sk/prehľad-statistických-zisťovaní-v-rezorte-skolstva/>.
4. Dodatky k vysvedčeniu/osvedčeniu k najžiadanejším učebným a študijným odborom v odbornom vzdelávaní a príprave v slovenskom a anglickom jazyku sú prístupné elektronicky na www.europass.sk.

1.3. Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci

1. Na <http://www.minedu.sk/data/att/9125.pdf> je s cieľom ochrany pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov zverejnená Praktická príručka k ochrane práv pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca.
2. Odporúčame zriaďovateľom a riaditeľom, aby pri riešení sporov pred súdnym konaním sa pokúsili vyriešiť spor mimosúdne a využili mediáciu podľa zákona č. 420/2004 Z. z. o mediácii a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zároveň odporúčame, aby sa v oblasti riešenia konfliktov využívalo vzdelávanie v školskej mediácii ako účinnej metódy riešenia konfliktov cestou dohody.
3. Ministerstvo vydalo a zverejnilo Etický kódex pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov na <https://www.minedu.sk/eticky-kodex-pedagogickych-zamestnancov-a-odbornych-zamestnancov/> , ktorý si môžu školy a školské zariadenia rozpracovať vo svojich pracovných poriadkoch v súlade so zameraním školy alebo školského zariadenia.
4. Kvalifikačné predpoklady pedagogických a odborných zamestnancov sa posudzujú podľa nových predpisov – zákona 138/2019 Z.z. a vyhláška 1/2020 Z.z.
5. Ak zamestnanec nesúhlasí s posúdením svojej kvalifikácie, môže sa odvolať v prvom stupni na OÚ v sídle kraja, v druhom stupni na MŠVVaŠ SR.
6. Akreditované programy kontinuálneho vzdelávania na základe rozhodnutia vydaného do 31. augusta 2019 strácajú platnosť uplynutím doby, na ktorú boli vydané, najneskôr 31. decembra 2020, zoznam akreditovaných programov kontinuálneho vzdelávania je zverejnený na webovej stránke <https://www.minedu.sk/zoznamy-poskytovatelov-vzdelavania-pedagogickych-zamestnancov-a-odbornych-zamestnancov/>.

1.4. Sociálnoprávna ochrana detí

1. Škola alebo školské zariadenie podľa zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 36/2005 Z. z.“), zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z. z.“) a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov sú povinné:
  - a. predkladať súdu v lehotách ním určených správy o maloletom dieťati zamerané najmä na účinnosť súdom uloženého výchovného opatrenia vo vzťahu k dôvodu, pre ktorý bolo opatrenie uložené, s prípadným odporúčaním na zrušenie uloženého výchovného opatrenia, ak už splnilo svoj účel, s odporúčaním na opakované uloženie toho istého výchovného opatrenia, na uloženie iného vhodného výchovného opatrenia, alebo, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, aj s odporúčaním dočasnej úpravy jeho pomerov spôsobmi uvedenými v zákone č. 36/2005 Z. z.,
  - b. poskytovať súčinnosť orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (orgánom ochrany) a zariadeniam zriadeným na výkon rozhodnutia súdu pri výkone opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately u detí,

- c. poskytovať bezplatne orgánu ochrany informácie na účely overenia úrovne starostlivosti o dieťa,
  - d. poskytovať súčinnosť obciam a vyšším územným celkom pri plnení ich samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately u detí uvedených v § 75 a § 76 zákona č. 305/2005 Z. z.,
  - e. spolupracovať podľa § 94 ods. 5 zákona č. 305/2005 Z. z. s orgánmi ochrany pri hodnotení a riešení situácie dieťaťa alebo pomoci deťom, ktoré sú týrané, pohlavne zneužívané, zanedbávané alebo u ktorých sa to dôvodne predpokladá; ak súd povolil orgánu ochrany vstup do obydľia na účel preverenia informácie, že by dieťa mohlo byť vystavené ohrozeniu života, zdravia alebo neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu, zamestnanec orgánu ochrany je oprávnený v sprievode policajta vstúpiť do obydľia a preveriť stav dieťaťa aj spolu s ústne alebo elektronicky vopred prizvaným zástupcom školy alebo školského zariadenia, v prípade, ak tento môže napomôcť prevereniu stavu dieťaťa a súhlasí so svojou účasťou.
2. Ak na základe informácií školy alebo školského zariadenia vznikne dôvodné podozrenie, že dieťa alebo žiak je týrané, zneužívané alebo ten, kto je povinný sa o dieťa osobne starať, túto povinnosť zanedbáva, škola alebo školské zariadenie oznámi tieto informácie podľa povahy a závažnosti orgánu činnému v trestnom konaní a úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.
  3. V súvislosti s nadobudnutím účinnosti vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých upozorňujeme na ustanovenie § 12 citovanej vyhlášky, ktoré popisuje súčinnosť školy, školského zariadenia a zamestnávateľa v mieste výkonu praktického vyučovania. Riaditeľov uvedených inštitúcií požiada súd o súčinnosť spravidla 24 hodín pred výkonom rozhodnutia, ak možno dôvodne predpokladať, že dieťa sa má odňať v priestore školy, školského zariadenia alebo zamestnávateľa v mieste výkonu praktického vyučovania. Súčinnosťou riaditeľa sa rozumie poskytnutie informácie o priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu v čase výkonu rozhodnutia, možnosti odňatia dieťaťa v takých priestoroch, aby priebeh výkonu rozhodnutia bol čo najviac šetrný a bol najmenšou ujmou pre dieťa, aby pri výkone neboli prítomné iné deti a ani ich zákonní zástupcovia. Na rozdiel od predchádzajúcej úpravy, v § 13 vyhlášky č. 207/2016 Z.z. sa ustanovuje povinnosť súdu o každom úkone v rámci výkonu rozhodnutia, vrátane odňatia dieťaťa, spísať zápisnicu, v ktorej sa okrem iného uvádza miesto, čas a predmet konania, meno a priezvisko zamestnanca súdu, ktorý sa zúčastnil na úkone, meno a priezvisko prítomného účastníka konania a jeho zástupcu, mená a priezviská ďalších osôb (teda aj riaditeľa školy alebo školského zariadenia), ktoré sa na úkone zúčastňujú, a stručné, výstižné opísanie priebehu úkonu.
  4. Podľa § 8 ods. 3 vyhlášky o základnej škole dozor nad žiakmi pred vyučovaním, počas vyučovania, počas prestávok, v školskej jedálni, po vyučovaní, pri náhlej nevoľnosti alebo pri úraze, počas všetkých aktivít organizovaných školou alebo školským zariadením vykonáva poverený pedagogický zamestnanec podľa pracovného poriadku, ktorý vydáva riaditeľ. Schválený rozvrh dozorov zverejní riaditeľ v budove školy na viditeľnom mieste.

1.5. Žiaci so ŠVVP a školská integrácia

Školská integrácia v základnej škole

1. Dieťa s odloženým začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky možno považovať za dieťa so ŠVVP len vtedy, ak mu príslušné poradenské zariadenie diagnostikuje ŠVVP; pri vzdelávaní takéhoto dieťaťa je vhodné v modifikovanej podobe využívať metodický materiál Rozvíjajúci program výchovy a vzdelávania detí s odloženou povinnou školskou dochádzkou v MŠ, je na http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/ucebnice-metodiky-publikacie/rozvijajuci_program.pdf.
2. Riaditeľ školy na účely, pri ktorých sa vyžaduje správa z diagnostického vyšetrenia alebo vyjadrenie školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie (napr. výnimočné prijatie dieťaťa, ktoré nedovršilo šiesty rok veku na plnenie povinnej školskej dochádzky v prvom ročníku, povolenie individuálneho vzdelávania žiakovi školy, ktorému jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole, prijatie dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na predprimárne vzdelávanie a vzdelávanie v ZŠ a i.), akceptuje len dokumentáciu vydanú poradenským zariadením zaradeným v sieti škôl a školských zariadení.
3. V prípade, že pri určení záveru z diagnostického vyšetrenia dieťaťa alebo žiaka alebo inej odbornej intervencii sa využíva spolupráca zamestnancov obidvoch typov poradenských zariadení, správu z diagnostického vyšetrenia a písomné vyjadrenie poradenského zariadenia pre potreby školy vydáva riaditeľ toho poradenského zariadenia, vrátane neštátneho poradenského zariadenia zaradeného v sieti škôl a školských zariadení, ktoré má dieťa alebo žiaka vo svojej starostlivosti podľa príslušných ustanovení školského zákona.
4. Rešpektovať a neodmietiť prijatie dieťaťa alebo žiaka so zdravotným znevýhodnením do bežnej triedy. Rodič dieťaťa alebo žiaka so zdravotným znevýhodnením má právo nesúhlasiť so vzdelávaním svojho dieťaťa v špeciálnej škole alebo v špeciálnej triede. Dodržiavať Usmernenie k prijímaniu žiakov so zdravotným znevýhodnením do základnej školy. <http://www.minedu.sk/data/att/9048.pdf>.
5. Dieťa a žiak so zdravotným znevýhodnením, individuálne začlenený v bežnej triede, sa vzdeláva podľa IVP len vtedy, ak je to vzhľadom na jeho zdravotné znevýhodnenie potrebné. IVP vypracúva škola v spolupráci s príslušným školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Je možné využívať aj služby, ktoré poskytuje Detské centrum pre vzdelávanie a výskum VÚDPaP, s vedomím poradenského zariadenia, v ktorom je dieťa alebo žiak evidovaný.
6. V prípade, že žiak je v striedavej starostlivosti rodičov a je integrovaný, kmeňová škola posieľa druhej (striedanej) škole kópie tej dokumentácie, ktorú potrebuje k napĺňaniu jeho ŠVVP (návrh, správa, IVP...). Žiaka nie je potrebné znovu diagnostikovať. Obsah IVP je totožný. Ak má striedaná škola diametrálne odlišné podmienky na vzdelávanie tohto žiaka, potom sa v bodoch programu, ktoré nevie plniť, vytvorí príloha IVP. Poradenské zariadenie, ktoré má žiaka v starostlivosti, koordinuje jeho vzdelávanie v obidvoch školách.

Špeciálne školy, špeciálne triedy

1. Ak sa počas školskej dochádzky zistí zmena charakteru zdravotného znevýhodnenia dieťaťa alebo žiaka, alebo jeho zaradenie nezodpovedá charakteru jeho vzdelávacích potrieb, riaditeľ špeciálnej školy navrhne vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka v takej škole, ktorej zameranie zodpovedá jeho výchovno-vzdelávacím potrebám. Preradenie do bežnej školy sa nevylučuje.
2. Pri zmene vzdelávacieho variantu žiaka špeciálnej základnej školy sa rozhodnutie o preradení do iného variantu nevydáva. Zmenu variantu uskutočniť k začiatku školského roka, prípadne polroka, po kompletnom diagnostickom vyšetrení ČŠPP a návrhu školy po prerokovaní so zákonným zástupcom bez vyžadovania jeho súhlasu.

1.6. RIS

1. Osobné údaje žiakov uvádzať v evidencii presne podľa rodných listov resp. občianskych preukazov. V prípade detí a žiakov cudzincov to majú byť obdobné doklady alebo pas (slovenské rodné číslo by malo byť v preukaze slovenského zdravotného poistenia, ak ho už majú). Dôvodom tohto opatrenia je fakt, že ročne sa stáva niekoľko prípadov, že škola eviduje v pedagogickej dokumentácii a odosiela do RIS nesprávne údaje dieťaťa, žiaka. Najčastejšie ide o iný tvar krstného mena (alebo iné poradie krstných mien, ak ich je viac) alebo o iné priezvisko (priezvisko matky, hoci dieťa má priezvisko po otcovi).
2. Školy sú povinné elektronicky prostredníctvom svojho školského informačného systému (napr. ascAgenda, eškola a pod.) poskytovať do centrálného registra údaje k 15. septembru a následne od októbra do júna opakovane ku koncu každého mesiaca. Táto povinnosť sa týka každý mesiac všetkých škôl aj v prípade, ak nenastala zmena v údajoch. Bližšie informácie o poskytovaní údajov sú zverejnené na webovej stránke ministerstva školstva www.minedu.sk/aktualizacia-udajov-do-centralneho-registra/ a v metodickom pokyne na tejto stránke. Táto povinnosť nenahrádza povinnosť vyplniť iné štatistické výkazy. Ak technické podmienky školy neumožňujú splnenie uvedenej povinnosti, škola zabezpečí jej plnenie prostredníctvom svojho zriaďovateľa; ak to technické podmienky zriaďovateľa neumožňujú, zriaďovateľ zabezpečí jej splnenie prostredníctvom orgánu miestnej štátnej správy v školstve.
3. Pripomíname povinnosť zasielať údaje o zákonných zástupcoch detí, žiakov a poslucháčov podľa § 157 ods. 3 písm. b Zákona 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Napr. údaj o dosiahnutom vzdelaní je dôležitý pre zisťovanie potenciálneho znevýhodnenia detí, žiakov a poslucháčov a môže pomôcť pri príprave systému adresnej podpory znevýhodnených žiakov.

1.7. Osobné údaje a informovaný súhlas

1. Pri zverejňovaní osobných údajov alebo fotografií žiakov a učiteľov (aj na školských nástenkách) sa riadiť príslušnými ustanoveniami GDPR a zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov. Pri zverejňovaní mena a priezviska spolu s iným údajom, ako je dátum narodenia, trieda, príslušnosť ku škole a pod., je potrebné na začiatku roka dať zákonným zástupcom podpísať súhlas so zverejňovaním osobných údajov ich

detí (zákon stanovuje túto podmienku pre deti mladšie ako 16 rokov; deti staršie ako 16 rokov môžu súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov prevádzkovateľovi podpísať osobne). V súhlase musí byť presne vyšpecifikované, kto dáva súhlas, komu ho dáva, na aký účel a doba platnosti súhlasu (zvyčajne na aktuálny školský rok). Ak sa daný súhlas viaže na viac účelov, je potrebné každý účel mať zvlášť definovaný. V tejto súvislosti je potrebné venovať pozornosť aj zverejňovaniu fotodokumentácie z rôznych akcií organizovaných školou. V každom súhlase musí byť uvedené aj poučenie, že daný súhlas môže dotknutá osoba kedykoľvek odvolať.

2. Školy sú povinné zabezpečiť, aby bol informovaný súhlas zákonného zástupcu získavaný preukázateľne, prijateľnou formou, s primeraným poučením a poskytnutím nevyhnutných informácií, aj tých, ktoré súvisia s ohrozením zdravia a života detí, zrozumiteľným spôsobom s prihliadnutím na konkrétnu situáciu vo výchovno-vzdelávacom procese, na ktorú sa takýto súhlas vyžaduje. Je potrebné dbať na to, aby bol informovaný súhlas zákonného zástupcu získaný za každých okolností ako platný prejav jeho vôle vykonaný slobodne, vážne, zrozumiteľne a určito.

1.8. Zariadenia školského stravovania

1. Odporúčame sledovať plnenie odporúčaných výživových dávok (Vestník MZ SR, vydanie 4-5/2015) v zariadeniach školského stravovania za časové obdobie jedného mesiaca a výsledky plnenia porovnávať s povoleným percentuálnym rozdielom podľa § 10 vyhlášky MZ SR č. 533/2007 Z. z. o podrobnostiach a požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania; pre žiakov základných škôl nie je možné pripravovať jedlá na výber (mäsité, múčne a pod.), t. j. v rozpore s ich výživovými požiadavkami.
2. Pri poskytovaní stravovania iným stravníkom postupovať podľa § 140 a § 141 školského zákona a prevádzkového poriadku zariadenia školského stravovania tak, aby pri stravovaní detí a žiakov nedochádzalo k ohrozovaniu ich zdravotného stavu a kultúry stravovania.

1.9. Iné nové predpisy

1. Pri prijímaní detí na povinné predprimárne vzdelávanie, so začiatkom od školského roku 2021/2022, sa bude realizovať podľa právneho stavu platného od 01. 01. 2021; využívať sa bude informatívny materiál Prijímanie detí na predprimárne vzdelávanie v materskej škole dostupný na: <https://www.minedu.sk/stanoviska-a-informativne-materialy/>. Osobitná pozornosť sa bude venovať vypracovaniu ostatných podmienok prijímania detí na predprimárne vzdelávanie v MŠ.
2. Mení sa spôsob objednávanie učebníc pre 1. až 4. ročník ZŠ a učebníc cudzích jazykov pre 5. ročník ZŠ. Informácie k poskytovaní príspevku na učebnice v školskom roku 2020/2021 sú dostupné na <https://www.minedu.sk/prispevok-na-ucebnice/>.
3. Nové normatívy materiálno-technického a priestorového zabezpečenia všeobecnovzdelávacích predmetov pre odbory vzdelávania SOŠ, SŠŠ, ŠUP a konzervatórií sú v účinnosti od 1. septembra 2020 a sú zverejnené na <http://www.statpedu.sk/sk/svp/normativ-mtap-zabezpecenia/>.

4. CVČ: Na základe novely zákona č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou z októbra 2019 bol s účinnosťou od 1. 1. 2020 zavedený nový inštitút udeľovania značky kvality „Moderné centrum mládeže“. Žiadosti o udelenie značky kvality bude udeľovať minister na základe posúdenia splnenia podmienok Akreditačnou komisiou v oblasti práce s mládežou. Cieľom zavedenia značky kvality je skvalitnenie a inovácie v oblasti práce s mládežou. Odporúčame preto CVČ, aby sa o túto značku kvality aktívne uchádzali.

2. PEDAGOGICKÝ SERVIS

2.1. Platné koncepcie a stratégie

1. Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania. Kvalitné a dostupné vzdelávanie pre Slovensko 2018 – 2027.
2. Koncepcia informatizácie a digitalizácie rezortu školstva s výhľadom do roku 2020.
3. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020.
4. Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020.
5. Koncepcia vzdelávania v jazykových školách – Akčný plán 2017 – 2020.
6. Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2014 – 2020.
7. Koncepcia rozvoja práce s mládežou na roky 2016 – 2020.
8. Koncepcia práce so športovo talentovanou mládežou na roky 2015 – 2020.
9. Národná protidrogová stratégia SR na obdobie rokov 2013 – 2020.
10. Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2019 – 2023.
11. Stratégia prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike na roky 2016 – 2020.
12. Národný program prevencie HIV/AIDS v Slovenskej republike na roky 2017 – 2020.
13. Koncepcia vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v základných školách s vyučovacím jazykom maďarským na roky 2018 – 2020 (s plánovaným predĺžením do 2021).
14. Národný akčný plán prevencie obezity na roky 2015 – 2025.
15. Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike.
16. Vecný a časový plán opatrení na zlepšenie výsledkov žiakov v medzinárodnom meraní žiakov OECD – v štúdii PISA.
17. Národná stratégia zvyšovania úrovne a kontinuálneho rozvíjania čitateľskej gramotnosti.
18. Koncepcia rozvoja kultúrnych a čitateľských kompetencií detí prostredníctvom kultúrnej výchovy s cieľom zriadenia Centra literatúry pre deti a mládež a podpory čítania.
19. Koncepcia výchovy a vzdelávania detí a mládeže k dobrovoľníctvu.
20. Národná stratégia na ochranu detí pred násilím.
21. Národná rámcová stratégia podpory sociálneho začlenenia a boja proti chudobe.
22. Národná koncepcia ochrany detí v digitálnom priestore.

2.2. Bezpečnosť a práva detí

2.2.1. Práva detí

Odporúčané priority vychádzajú najmä z Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím:

1. Podporiť informovanosť o ochrane a právach detí medzi osobami, ktoré majú pravidelný kontakt s deťmi v oblasti výchovy a vzdelávania, rozvíjať ich kompetenciu „konať v najlepšom záujme dieťaťa“.
2. zapracovať do školského poriadku explicitnú garanciu zabraňujúcu postihu dieťaťa a žiaka, jeho zvýhodnenia alebo sankcionovania z dôvodu uplatnenia si svojich práv.
3. zvýšiť informovanosť a osvetu v školách v oblasti najčastejších prejavov obchodovania s deťmi: sexuálne vykorisťovanie, pracovné vykorisťovanie, nútené žobranie, nútené sobáše.
4. Podporovať povedomie o schopnostiach a prínose osôb so zdravotným postihnutím, podporovať uznávanie zručností, predností a schopností osôb so zdravotným postihnutím, ako aj ich prínosu pre pracovisko a trh práce.
5. na verejne dostupnom mieste, webovej stránke školy uverejniť odkazy na linky pomoci, napríklad:
  - a. Linka detskej dôvery <https://www.linkadeti.sk/domov>,
  - b. linka dôvery Nezábudka <https://www.dusevnezdravie.sk/linky-pomoci>,
  - c. internetové linky dôvery <https://ipcko.sk>, <https://www.stalosato.sk/>, <http://nenormalne.sk/>,
  - d. linka detskej istoty <http://www.ldi.sk>,
  - e. online poradňa (LIVECHAT) pomoci obetiam trestných činov, ktorej ikonka sa nachádza v pravom spodnom rohu na stránke www.prevenciakriminality.sk.
  - f. psychologická internetová poradňa pre mladých ľudí so zdravotným znevýhodnením <https://dobralinka.sk/>.

Zdroje informácií a podporné materiály:

1. www.statpedu.sk/sk/publikacna-cinnost/odborne-informacie/,
2. <https://vudpap.sk/aktuality/metodicke-usmernenia/>,
3. www.statpedu.sk/sk/publikacna-cinnost/metodiky/.

2.2.2. Bezpečnosť a prevencia

Odporúčané priority:

1. Monitorovať a odhaľovať negatívne javy v správaní sa žiakov a príznaky šikanovania; odhaľovať zdroje rizikového správania a sociálno-patologických javov a uplatňovať účinné prostriedky na oslabenie ich vplyvu. Informovať bezodkladne zákonných

zástupcov žiakov o výskyte problémového javu v správaní sa žiaka alebo zhoršenia jeho prospechu.

2. Vypracovať vlastné programy prevencie šikanovania v súlade so Smernicou č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach <https://www.minedu.sk/data/att/16073.pdf>.
3. Zvyšovať u žiakov povedomie o trestnoprávnej zodpovednosti pri prejavoch šikanovania či iného rizikového správania a u pedagogických a odborných zamestnancov ich povedomie o trestnoprávnej zodpovednosti v prípade jej neriešenia v súlade so smernicou.
4. V súlade so smernicou č. 36/2018 vyhotovovať zápis o riešení šikanovania (bude sa realizovať zber údajov v tejto oblasti).
5. S cieľom zabrániť poskytovaniu alebo sprístupňovaniu informácií, ktoré by mohli viesť k narušovaniu mravnosti, alebo podnecovaniu k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti alebo k ďalším formám intolerancie, umožniť osobám, ktoré nie sú zamestnancami školy, účasť na vyučovaní a aktivitách organizovaných školou iba so súhlasom riaditeľa školy. Vopred si preveriť ponúkané preventívne aktivity a programy. Riaditeľ školy sa môže v prípade potreby preverenia informácií obrátiť na cirkevný odbor Ministerstva kultúry SR, občianske združenie Integra – Centrum prevencie v oblasti siekt. Odporúčame využívať ponuku preventívnych aktivít ponúkaných CPPP a ďalšími odbornými pracoviskami poradenských služieb a preventívnych služieb v regióne.
6. Poskytnúť rodinám žiakov, u ktorých sa vyskytli prejavy rizikového správania, stali sa obeťami násilia, prejavujú samovražedné sklony (či už v škole alebo doma), príp. majú iný problém, kontakt na regionálne CPPP za účelom zabezpečenia psychologickú podporu pre žiakov a ich rodiny a odborného poradenstva pre pedagogických zamestnancov školy.
7. V súlade s úlohami Národného programu boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2019 – 2021 realizovať besedy s vyškolenými odbornými zamestnancami z CPPP o rizikách práce v zahraničí a o prevencii pred neľudským zaobchádzaním, obchodovaním s ľuďmi a otrockou prácou, ako aj preventívne kampane.
8. V súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ako aj s Dohovorom Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním detí zabezpečiť veku primeraným spôsobom informovanosť o rizikách sexuálneho zneužívania a vykorisťovania detí, ako aj o rizikách detskej pornografie a obchodovania s deťmi.

Informačné a metodické zdroje:

1. Odporúčania a nástroje na monitorovanie problémových situácií v triede a škole sú na <https://www.komposyt.sk/pre-odbornikov/psychologicka-cinnost/prevencia>.
2. Oddelenia prevencie Policajného zboru, krajských koordinátorov prevencie (ďalej len „preventisti“), <https://www.minv.sk/?kontakty-na-krajskych-koordinatorov-prevencie-kriminality>.

3. Obchodovanie s ľuďmi: <http://bezpre.mpc-edu.sk/www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/>, www.obchodsludmi.sk, www.novodobiotroci.sk, www.prevenciakriminality.sk.
4. Všetci to robia!, K prevencii v škole a DVD „Alkohol skrytý nepriateľ“ – metodicko-preventívne publikácie v tlačenej i elektronickej podobe <http://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/vsetci-robia-k-prevencii-skole.html>.
5. Východiská k tvorbe stratégie školy v prevencii rizikového správania detí a žiakov – <http://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/vychodiska-k-tvorbe-strategie-skoly-prevencii-rizikoveho-spravania-deti-ziakov.html>.
6. „Škola bez nenávisti“ - prevencia šikanovania, kyberšikanovania a nenávistných prejavov na ZŠ a SŠ. Školám, ktoré splnia určené podmienky, bude udelený certifikát kvality „Škola bez nenávisti“: <https://www.iuventa.sk/sk/Projekty/skola-bez-nenavisti.alej>.
7. o bezpečnom používaní internetu odporúčame využívať napríklad tieto webové sídla: www.zodpovedne.sk, www.stopline.sk, www.pomoc.sk, www.ovce.sk.
8. Text Školská socializácia a nové výzvy v prevencii, o nových výzvach v prevencii nežiaduceho, rizikového správania žiakov a zároveň rámcové metodické odporúčania, ako na ne reagovať. <http://www.statpedu.sk/files/sk/publikacna-cinnost/metodiky/skolska-socializacia-nove-vyzvy-prevencii.pdf>.
9. Bezpečnosť v doprave: Praktický výcvik a teoretické vyučovanie zabezpečujú Detské dopravné ihriská (DDI), ktorým MŠVVaŠ SR poskytlo dotáciu. Na týchto DDI sa praktický výcvik a teoretické vyučovanie poskytuje bezplatne. Zoznam uvedených DDI a ďalšie informácie sú zverejnené na webovom sídle MŠVVaŠ SR.
10. CVTI SR vydáva časopis Prevencia zameraný na prevenciu sociálno-patologických javov v rezorte školstva https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/vyskumy-a-prevencia/casopis-prevencia.html?page_id=10276.
11. Záverečné správy z výskumov v oblasti prevencie sú zverejnené na https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/vyskumy-a-prevencia/vyskum-v-oblasti-prevencie.html?page_id=10278.
12. Informácie a odporúčania z výskumu CVTI SR „Význam internetu a sociálnych sietí v živote žiakov základných a stredných škôl“ <https://www.minedu.sk/data/att/16075.pdf>.

2.2.3. Zdravý životný štýl

Odporúčané priority:

1. Taxatívne vymedziť v školskom poriadku opatrenia pre prevenciu a zamedzenie šírenia legálnych a nelegálnych drog v školách. Navrhované opatrenia prediskutovať so žiakmi a zákonnými zástupcami žiakov školy.
2. Prevenciu drogových závislostí, prevenciu rizikového správania detí a žiakov realizovať ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu pod gesciou regionálneho CPPPaP.

3. Zapájať deti a žiakov do aktivít a programov, ktoré napomáhajú výchove k zdravému životnému štýlu a k ochrane fyzického, duševného a emočného zdravia.
4. Umožniť deťom využívať športoviská v areáli školy aj pred alebo po vyučovaní a počas prestávok.
5. Podporovať vzdelávania učiteľov v témach na podporu aktívneho životného štýlu a trvalo udržateľného správania.
6. Podporovať deti a žiakov v aktívnom transporte do a zo školy. Vytvárať vhodné podmienky pre odloženie bicykla, kolobežky alebo skateboardu.
7. Ak je v škole alebo v školskom zariadení v prevádzke automat alebo bufet, ktorý je dostupný deťom a žiakom, Akčný plán prevencie obezity na roky 2015 – 2025 ukladá:
  - a. obmedziť predaja nealkoholických sladených nápojov v školách,
  - b. sortiment tovaru nemôžu tvoriť alkoholické nápoje, nápoje s pridaným cukrom, nápoje s obsahom kofeínu, chinínu, energetické nápoje a tabakové výrobky,
  - c. odstrániť akúkoľvek marketingovú podporu jedál s vysokým obsahom soli, tuku a cukru.

Informačné a metodické zdroje:

1. rozsiahla medzinárodná štúdia o zdraví a so zdravím súvisiacom správaní školákov v ich sociálnom kontexte. <https://hbcslovakia.com/>.
2. <http://bezpre.mpc-edu.sk/>.
3. Európska sieť škôl podporujúcich zdravie www.schools-for-health.eu.
4. Združenie informačných a poradenských centier mladých <http://icm.sk/index.php/zipcem>.
5. kampaň Červené stužky na www.cervenestuzky.sk.
6. Európsky týždeň športu sú dostupné na stránke www.tyzdensportu.sk.

2.3. Inkluzívne vzdelávanie

2.3.1. Vytváranie inkluzívneho a nediskriminačného prostredia

Odporúčané priority:

1. Šíriť myšlienky tolerancie, akceptácie odlišností a zlepšovanie postojov voči znevýhodneným skupinám obyvateľstva, eliminovať intoleranciu a nenávisťné prejavy.
2. Pri zavádzaní inkluzívneho vzdelávania vytvárať inkluzívne tímy zložené z pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov. Implementovať princípy inklúzie a multidisciplinárneho prístupu, vytvárať klímu školy pre vzájomnú spoluprácu.
3. Pedagogickú diagnostiku orientovať predovšetkým na zohľadňovanie silných stránok vo vzdelávaní a identifikovanie bariér a nerovností vo vzdelávaní a ich následné odstraňovanie a identifikovanie rizikových faktorov.

4. Podporovať toleranciu a rozširovať povedomie žiakov o žiakoch so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú integrovaní v bežných triedach ZŠ (ide nielen o žiakov s „viditeľným“ znevýhodnením, avšak aj o žiakov s vývinovými poruchami učenia, poruchami aktivity a pozornosti a pod.), ktorí sa často stávajú obeťami nevhodných a nenávisťných prejavov zo strany spolužiakov, príp. sú vyčleňovaní z kolektívu.
5. Eliminovať nežiaduce javy, akými je priestorové, organizačné, fyzické a symbolické vylúčenie alebo oddelenie rómskych detí a žiakov v dôsledku ich etnickej príslušnosti (často v kombinácii so sociálnym znevýhodnením), iných detí a žiakov so znevýhodnením od ostatných detí a žiakov. Vytvárať vhodné podmienky na ich vzdelávanie v školách a triedach spolu s majoritnou populáciou.
6. Pri odstraňovaní segregácie a zvyšovaní školskej úspešnosti znevýhodnených skupín spolupracovať s MPC (ROCEPO), VÚDPaP, ktoré poskytujú odbornú-metodickú pomoc. V prípade potreby sa odporúča vypracovať desegregačný plán.
7. Zabezpečovať a plniť úlohy vyplývajúce zo Stratégie SR pre integráciu Rómov do roku 2020, najmä:
  - a. aktívne podporovať účasť detí zo SZP na predprimárnom vzdelávaní vo veku 4 až 6 rokov,
  - b. podporovať MŠ pri zavádzaní programov orientovaných na zlepšenie spolupráce so zákonnými zástupcami rómskych detí a pri zapájaní asistentov učiteľa v MŠ,
  - c. dôsledne dodržiavať postupy prijímania žiakov do ŠZŠ, podporovať používanie rómskeho jazyka v predprimárnom vzdelávaní a primárnom vzdelávaní,
  - d. využívať materinský jazyk rómskych detí zo SZP ako podporný jazyk v predprimárnom a primárnom vzdelávaní.
8. Využívať spoluprácu s mimovládnyimi neziskovými organizáciami. Zapojiť školy do programu Vnímavá škola zameraného na zisťovanie miery vnímavosti a citlivosti školy pedagógov a bežných žiakov k žiakom zo zraniteľných skupín a národnostných menšín.
9. Podporovať vzdelávanie učiteľov v oblasti interkultúrneho vzdelávania s rôznymi zameraniami.

Odporúčané informačné a metodické zdroje:

1. ROCEPO <https://mpc-edu.sk/rocepo>.
2. Vnímavá škola <http://eduma.sk/prihlaste-svoju-skolu-do-programu-vnimava-skola/>.
3. Online živá knižnica <https://www.onlinezivakniznica.sk/>.
4. Stories that move <https://www.storiesthatmove.org/sk/domov/>.
5. Škola inkluzionistov <https://www.ktochyba.sk/skolainkluzionistov>.

2.3.2. Deti a žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Odporúčané priority:

1. Pre žiakov, ktorí nedokážu bez pomoci prekonať bariéry vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia, sa odporúča v súlade s právnymi predpismi zabezpečiť napr. asistenta učiteľa (najmä na pomoc súvisiacu výhradne s priamym vyučovacím procesom), pomocného vychovávateľa (napr. na pomoc pri osobnej hygiene, samoobslužných prácach) a vytvoriť personálnu podporu prostredníctvom pracovných miest pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.
2. Žiakovi s povoleným individuálnym vzdelávaním z dôvodu, že mu jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole, zabezpečiť vzdelávanie v rozsahu a spôsobom, ktorý zodpovedá potrebám a možnostiam žiaka. Odporúča sa počet hodín týždenne stanoviť tak, aby boli v čo najväčšej miere naplnené vzdelávacie štandardy príslušného vzdelávacieho programu a vzdelávanie žiaka zabezpečovať pedagogickým zamestnancom v domácom prostredí žiaka; v závislosti od zdravotného stavu žiaka a po dohode so zákonným zástupcom je možné kombinovať ho aj s nepravidelnou účasťou žiaka na vzdelávaní v škole.
3. Pedagogické postupy a prístup ku každému žiakovi s pervazívnymi vývinovými poruchami (Aspergerov syndróm, detský autizmus a ďalšie), ktorých stav výrazne ovplyvňujú a zhoršujú rôzne, aj nepredvídateľné vplyvy prostredia a reakcie osôb (pedagogických zamestnancov, spolužiakov a i.), je nevyhnutné konzultovať s ČŠPP, ktoré má žiaka vo svojej evidencii a dôsledne dodržiavať odporúčania psychológa a špeciálneho pedagóga.
4. Odporúča sa zapájať zákonných zástupcov všetkých detí do komunitných aktivít školy podieľajúcich sa na výchove a vzdelávaní detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Informačné a metodické zdroje:

1. Aktuálne informácie o výchove a vzdelávaní detí a žiakov so ZZ a všeobecným intelektovým nadaním sú zverejnené na <http://www.statpedu.sk/sk/deti-ziaci-so-svvp/deti-ziaci-so-zdravotnym-znevychodnenim-vseobecny-intelektovym-nadanim/>.
2. Štruktúra správy z diagnostického vyšetrenia je zverejnená na <https://www.komposyt.sk/pre-odbornikov/ziak-so-svvp/integracia-ziaka-so-svvp/preview-file/sprava-z-diagnostickeho-vysetrenia-dietata-1530.pdf>.
3. Elektronická služba RoboBraille pre nevidiacich, slabozrakých, ľudí s dyslexiou (www.robobraille.org) Uvedená služba vie previesť textové dokumenty do rôznych iných formátov, do Braillovho písma, MP3 (audio), DAISY (digitálne zvukové knihy), e-knihy a konvertovanie neprístupných dokumentov (napr. PDF) do viac prístupných dokumentov (napr. DOC, DOCX). RoboBraille vie previesť aj dokumenty obsahujúce matematické zápisy do alternatívnych formátov.

2.3.3. Národnostné menšiny

Odporúčané priority:

1. Poskytnúť informácie zákonným zástupcom o možnostiach voľby školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny alebo s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny, v prípade záujmu zabezpečiť takéto vzdelávanie.
2. V školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín uplatňovať model vyučovania slovenského jazyka formami a metódami vyučovania cudzích jazykov, aplikovať činnostne zameraný prístup k vyučovaniu a učeniu sa cudzích jazykov a venovať pozornosť inovatívnym metódam a formám výučby s ohľadom na rôzne štýly učenia sa žiaka.
3. Podporovať vzdelávanie a profesijný rozvoj učiteľov 1. stupňa ZŠ s VJM a učiteľov s aprobáciou slovenský jazyk a slovenská literatúra z metodiky vyučovania slovenského jazyka ako druhého jazyka (L2).
4. V školách s VJNM na každom vyučovacom predmete venovať časť vyučovacích hodín slovenskej terminológii daného predmetu.
5. Zapájať žiakov navštevujúcich školy s VJ národnostných menšín alebo patriacich k národnostným menšinám do jazykových súťaží:
  - a. Amari romani čhib – Naša rómčina
  - b. Pekná maďarská reč
  - c. Poznaj slovenskú reč
  - d. Dobré slovo Mihálya Tompu
  - e. Duchnovičov Prešov
  - f. Ruské slovo
  - g. Prednes nemeckej poézie a prózy
6. Podporovať vzdelávanie žiakov z rómskych komunít:
  - a. Informovať zákonných zástupcov žiakov z rómskych komunít o možnosti vyučovania rómskeho jazyka a literatúry. V prípade záujmu zákonných zástupcov zabezpečiť vzdelávanie v rómskom jazyku.
  - b. Motivovať žiakov z rómskej komunity k vzdelávaniu mimoškolskými aktivitami a hľadať možnosti financovania týchto aktivít cez rôzne grantové schémy.
  - c. Zviditeľňovať talentovaných žiakov z rómskych komunít a zapájať ich do rôznych súťaží.

Informačné a metodické zdroje:

1. Digitálny edukačný obsah pre MŠ s VJM: <https://wiki.iedu.sk/resources/browser/eyc-n-0011>.
2. Metodický list na osvojovanie štátneho – slovenského jazyka v MŠ s vyučovacím jazykom národnostných menšín: http://www.statpedu.sk/files/sk/svp/zavadzanie-isvp-ms-zs-gym/materska-skola/metodicky-list_odborne-pojmy.pdf.

3. V súvislosti so začlenením rómskeho jazyka a literatúry a rómskych reálií do ŠkVP využiť ako pomôcku materiály pre jednotlivé stupne vzdelávania zverejnené na:
  - http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/romsky_jazyk_isced1.pdf,
  - http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/rojal_nsv_2014.pdf,
  - http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/romsky_jazyk_isced3.pdf,
  - http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/romsky_jazyk_a_literatura_g_8_r.pdf.
4. Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov z rómskeho jazyka a literatúry:
  - http://www.statpedu.sk/files/articles/nove_dokumenty/cielove-poziadavky-pre-mat-skusky/romsky-jazyk-a-literatura.pdf.
5. Dodatky č. 4, 5 a 6 k ŠkVP pre školy s vyučovacím jazykom národnostných menšín a s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny sú k dispozícii na
  - <https://www.minedu.sk/dodatky-k-svp-pre-zs-s-vyucovacim-jazykom-narodnostnej-mensiny-a-zs-s-vyucovanim-jazyka-narodnostnej-mensiny/>.
6. Odborné terminologické slovníky/glosáre školskej terminológie so snahou zjednodušiť, uľahčiť a zefektívniť prácu odbornej verejnosti v školstve pri používaní odbornej terminológie v jazyku národnostnej menšiny sú zverejnené na
  - <https://www.minedu.sk/odborna-terminologia-pre-narodnostne-skolstvo/>.

2.3.4. Cudzinci

Odporúčané priority:

1. V spolupráci s mimovládnyimi organizáciami a inými inštitúciami realizovať osvetovú činnosť, aktivity, prednášky a besedy zamerané na zvýšenie informovanosti detí a žiakov o migrantoch.
2. Jazykové kurzy pre deti cudzincov zabezpečujú organizačne a finančne OŠ OÚ na základe žiadosti zriaďovateľa.
3. Pri vzdelávaní detí cudzincov v MŠ sprístupniť deťom kultúru majoritnej skupiny a vhodnou formou poukázať na odlišnosti v kultúre a zvykoch jednotlivých národov.

Informačné a metodické zdroje:

1. Príručka pre učiteľov žiakov – cudzincov „Slovenčina ako cudzí jazyk“. <https://mpc-edu.sk/slovencina-ako-cudzi-jazyk> alebo https://mpc-edu.sk/publikacie_vsetky.
2. Ďalšie materiály sú k dispozícii na stránke Štátneho pedagogického ústavu <http://www.statpedu.sk/sk/vzdelavanie/vzdelavanie-deti-cudzincov/>.
3. Úrad vysokého komisára Organizácie spojených národov pre utečencov (UNHCR) poskytol SR metodické materiály a videá zamerané na utečencov, azyl a migráciu pre učiteľov pre žiakov vo veku 6 – 9 rokov, 9 – 12 rokov, 12 – 15 rokov a 15 – 18 rokov: <https://www.minedu.sk/ucebne-materialy-pre-ucitelov-a-ziakov-od-unhcr-learning->

[materials-for-teachers-and-learners-from-the-unhcr/](https://www.unhcr.org/sk/3043-vzdelavanie-o-utecencov.html), <https://www.unhcr.org/sk/3043-vzdelavanie-o-utecencov.html>.

2.4. Vybrané oblasti výchovy a vzdelávania

2.4.1. Podnety pre činnosť škôl, ktoré vyplynuli z mimoriadnej situácie

1. Dištančné formy vzdelávania využiť pri vzdelávaní pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov (možnosť vytvárať skupiny z celej SR, zabezpečiť skúseného a vysokokvalifikovaného školiteľa, znižovanie finančných nákladov a času), aj pri organizovaní porád.
5. Pokračovať v priebežnom slovnom hodnotení žiakov a poskytovaní spätnej väzby s poukázaním na oblasti, v ktorých žiak dosiahol úspech a navrhnutím postupov a krokov, na ktoré by sa mal žiak zamerať v budúcnosti pre dosiahnutie pokroku. Vytvárať podmienky pre pozitívnu motiváciu žiakov, aktívne učenie sa; prenechať žiakom primeranú zodpovednosť za svoje učenie.
6. Využívať elektronické zdroje na vyučovaní a systematickú elektronickú komunikáciu so žiakmi a zákonnými zástupcami a zvýšiť efektivitu času aj zaťaženosť životného prostredia.
7. Zapracovať do školských vzdelávacích programov aktivity zamerané na získavanie zručností potrebných pre online vzdelávanie a vzdelávanie pomocou digitálnych technológií (napr. písanie na klávesnici: <https://www.fast-typing.com/typing-speed-test.php?lan=slovak>).

2.4.2. Zvyšovanie efektivity výchovno-vzdelávacieho procesu

Odporúčané priority:

1. Zavádzať aktivizujúce metódy rozvíjajúce kľúčové kompetencie žiakov s dôrazom na stimuláciu činnostného učenia sa a rozvoj kritického myslenia (napr. konštruktivistické metódy).
2. Vytvárať priaznivú klímu školy a formovať priateľské a empatické vzájomné vzťahy medzi pedagogickými a odbornými zamestnancami a žiakmi.
3. Odstraňovať bariéry vo vzdelávaní menej úspešných žiakov dôsledným vypracovaním systému včasného varovania o rizikových skupinách a uplatňovaním systému ich podpory, identifikovať faktory vedúce k predčasnému ukončovaniu školskej dochádzky, pomáhať im pri prekonávaní prekážok vytvorených vzdelávacím systémom.
4. V stredných odborných školách prepájať obsah teoretického vyučovania s praktickou prípravou a cielene využívať praktické zručností žiakov pri osvojení teoretických vedomostí.
5. V materských školách rovnomerne rozvíjať elementárne kľúčové kompetencie detí.
6. Pravidelne vykonávať autoevalváciu, ale aj externú evalváciu so zámerom zlepšenia procesov riadenia a zvyšovania kvality výchovy a vzdelávania.

7. Prekonávať kultúrne, jazykové a socio-ekonomické bariéry vyplývajúce z prostredia rodín žiakov.

Informačné a metodické zdroje:

1. Materiál „Externé hodnotenie kvality školy podporujúce sebahodnotiace procesy a rozvoj školy“:
<https://www.ssiba.sk/admin/fckeditor/editor/userfiles/file/Dokumenty/model.pdf> ,
<https://www.ssiba.sk/admin/fckeditor/editor/userfiles/file/Dokumenty/manual.pdf>,
<https://www.ssiba.sk/admin/fckeditor/editor/userfiles/file/Dokumenty/dodatok.pdf>.
2. MPC vydáva odbornou-metodický časopis *Pedagogické rozhľady*, link: <https://mpc-edu.sk/casopis/pedagogicke-rozhlady/uvod> a odbornou-metodický občasník BIGECHE, link: <https://mpc-edu.sk/casopis/bigeche/uvod> na prezentovanie príkladov dobrej praxe.
3. Rôzne kvalitné metodické materiály, školenia a evaluačné nástroje ponúkajú aj mimovládne organizácie a iní poskytovatelia (napr. Komenského inštitút, Indícia, Leaf, Dobrá škola a iné).

2.4.3. Predčitateľská a čitateľská gramotnosť

Odporúčané priority:

1. Vytvárať komunikačne a literárne podnetné prostredie, uplatňovať vhodných komunikačné konvencie a podporovať elementárnu znalosť knižných konvencií, podporovať jazykové skúsenosti s písanou kultúrou, iniciovať aktívne počúvanie s porozumením, dekódovať význam z počutého, písaného textu, overovať zapamätávanie a reprodukovanie informácií, uplatňovať špecifické metódy predčitateľskej gramotnosti, metódy tvorivej dramatizácie.
2. V MŠ nie je vhodné uplatňovať metódy a postupy uplatňované pri výučbe čítania a písania v ZŠ.

Informačné a metodické zdroje:

1. Zoznam poskytovateľov akreditovaných programov kontinuálneho vzdelávania pre oblasť čitateľskej gramotnosti je zverejnený na <http://www.minedu.sk/akreditacie-v-rezorte-skolstva/>.
2. Metodické materiály pre učiteľov všetkých stupňov škôl sú dostupné na webovom sídle MPC <http://www.mpc-edu.sk/publikacie>.
3. Podporné materiály Centra literatúry pre deti a mládež a podpory čítania sú zverejnené na <http://www.bibiana.sk/sk/knizna-kultura>.
4. Metodické centrum SPgK pre školské knižnice zverejňuje na svojom webovom sídle www.spgk.sk rozličné informácie a materiály na podporu zvyšovania úrovne čitateľskej gramotnosti a kultúry čítania.
5. Na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti je možné využívať uvoľnené úlohy PISA a metodické príručky na www.statpedu.sk v rámci všetkých predmetov v ZŠ a SŠ.

6. Osvedčené didaktické a metodické materiály na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti sú zverejnené na webovom sídle NÚCEM www.nucem.sk.

2.4.4. Cudzie jazyky

Informačné a metodické zdroje:

1. Informácie o Európskom jazykovom portfóliu ako nástroji sebahodnotenia a podpory učenia sa jazykov nájdete na <http://www.statpedu.sk/sk/publikacna-cinnost/odborne-informacie/europske-jazykove-portfolio/>.
2. Výstupy projektov Európskeho centra pre moderné jazyky v Grazi sú zverejnené na webovom sídle www.ecml.at.
3. Bližšie informácie a námety tvorivých aktivít v rámci Európskeho dňa jazykov pre učiteľov sú k dispozícii na webovom sídle Európskeho centra pre moderné jazyky <http://edl.ecml.at>.
4. Bližšie informácie o Európskej značke pre jazyky, ktorá je iniciatívou Európskej komisie na podporu jazykového vzdelávania, sú na <http://www.erasmusplus.sk/ELL/vyzva.php>.
5. Informácie o súťaži pre mladých prekladateľov Juvenes Translatores pre stredné školy a najmä stredné školy s bilingválnou formou výučby sú zverejnené na <http://ec.europa.eu/translatores>.
6. Učitelia francúzskeho jazyka nájdu informácie o kontinuálnom vzdelávaní a nových trendoch vo výučbe francúzskeho jazyka v základných a stredných školách na <http://www.statpedu.sk/sk/vzdelavanie/vzdelavacie-aktivity/kontinualne-vzdelavanie/>.
7. Informácie o školských a vyšších kolách olympiád v cudzích jazykoch sú zverejnené na www.iuventa.sk, www.olympiady.sk.
8. Pri hodnotení komunikačných jazykových kompetencií odporúčame učiteľom cudzích jazykov pracovať s revidovaným Spoločným európskym referenčným rámcom pre jazyky: http://www.statpedu.sk/files/sk/publikacna-cinnost/publikacie/serr_tlac-indd.pdf.

2.4.5. Ľudské práva

Odporúčané priority vychádzajú predovšetkým z dokumentu Celostátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv:

1. definovať v ŠkVP a následne uplatňovať stratégie na rozvoj kritického myslenia vo vzťahu k demokratickému občianstvu a k ľudským právam, vrátane ich sledovania a vyhodnocovania,
2. implementovať do učebných osnov vyučovaných predmetov témy súvisiace s demokratickým občianstvom a ľudskými právami,
3. naďalej uskutočňovať Olympiádu ľudských práv pre žiakov ZŠ,

4. zapájať sa do Olympiády ľudských práv ako celoštátnej súťaže žiakov SŠ, viac informácií je na www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej, www.olympiady.sk, www.olp.sk,
5. výchovu k ľudským právam v triede a škole usmerňovať tak, aby sa stala integrálnou súčasťou celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv, aby podporila hodnotu človeka ako ľudského jedinca a rozvoj medziľudských vzťahov v demokratickej spoločnosti,
6. vzhľadom na potrebu plánovania procesu výchovy k ľudským právam ich ochranu a implementáciu zabezpečiť efektívnou spoluprácou školy, zákonných zástupcov, mimovládnych organizácií a miestnej komunity,
7. zapájať deti a žiakov do aktivít v oblasti výchovy k ľudským právam organizovaním besied, súťaží, stretnutí, tematických výstav, návštev divadelných predstavení s tematikou ľudských práv,
8. podporovať účasť pedagogických a odborných zamestnancov na vzdelávaní so zameraním na demokratické občianstvo a ľudské práva v záujme dosahovania multietnických a multikultúrnych kompetencií učiteľov,
9. vytvárať priaznivé multikultúrne prostredie v školách (prostredníctvom chápaného a kritického spôsobu štúdia jednotlivých kultúr napomôcť deťom a žiakom porozumieť iným kultúram),
10. prispievať k rozvíjaniu výchovy k demokratickému občianstvu a občianskej spoločnosti posilňovaním výraznejšej spoluúčasti žiakov na riadení života školy efektívnejšou spoluprácou so žiakymi školskými radami a študentskými parlamentmi,
11. vytvárať žiakom v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu situácie na tréning nadobudnutých poznatkov o demokratickom občianstve, ľudskej dôstojnosti, rovnosti a slobode počas celého ich štúdia.

Informačné a metodické zdroje:

1. Výsledky dlhodobého celoslovenského monitoringu vzdelávania a dodržiavania ľudských práv a práv dieťaťa v školskom a rodinnom prostredí: http://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/vyskumy-a-prevencia/vyskum-v-oblasti-prevencie.html?page_id=10278).
2. Analýza súčasného stavu výchovy a vzdelávania k ľudským právam v regionálnom školstve spracovaná na základe výsledkov monitorovania a hodnotenia ľudských práv. <http://www.minedu.sk/detske-a-ludske-prava/>.
3. IUVENTA organizuje aj pre pedagógov workshopy zamerané na využívanie metodických príručiek Rady Európy v oblasti ľudských práv: [KOMPAS](#) (pre žiakov od 14 r.), [KOMPASITO](#) (pre žiakov od 6 do 13 r.), a [BOOKMARKS](#).
4. Pre žiakov vyšších ročníkov ZŠ a žiakov SŠ organizuje IUVENTA projekt pod názvom [ŽIVÁ KNIŽNICA](#) na búranie predsudkov a stereotypov. IUVENTA poskytuje pedagógom aj vzdelávanie o tejto metóde. Okrem toho vydala novú publikáciu, ktorá s metódou Živej knižnice súvisí: Storytelling v práci s mládežou.

5. Informácie o inštitúciách a mimovládnych neziskových organizáciách pôsobiacich v oblasti ochrany ľudských práv a o možnosti vykonávať dobrovoľnícku činnosť v lokalite školy, komunite, regióne získate na www.icm.sk.
6. Program Školy, ktoré menia svet www.ipao.sk.
7. Projekt Štruktúrovaného dialógu s mladými ľuďmi www.strukturovanydialog.sk.
8. Projekt Kam vedie nacionalizmus a extrémizmus? – prevencia radikalizácie mládeže na podklade študijnej cesty na Balkán a putovnej výstavy k téme vojen v bývalej Juhoslávii: <https://cep.sk/kam-vedie-nacionalizmus-a-extremizmus/>.
9. Metodická príručka pre vyučovanie ľudských práv v odbornom vzdelávaní a príprave (pre humanitne orientované odbory SOŠ).
10. Metodické materiály najmä pre etickú a občiansku výchovu na stránkach www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/.
11. Materiály súvisiace s možnosťami využitia múzea holokaustu v Seredi: <https://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/metodicke-odporucania-spu-k-vyucbe-temy-holokaust.html>; <https://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/nova-web-stranka-3.html>, virtuálna prehliadka: <https://muzeum.new.prevenciakriminality.sk>).

2.4.6. Globálne vzdelávanie a environmentálna výchova

Informačné a metodické zdroje:

1. Informácie a podporné materiály (videometodiky a publikácie): <https://www.iuventa.sk/sk/sub/projektpraktik/Methodicky-portal.alej> alebo www.globalnevzdelavanie.sk,
2. metodické usmernenie k zavádzaniu prierezovej témy environmentálna výchova do ŠKVP: <http://www.statpedu.sk/sk/svp/zavadzanie-isvp-ms-zs-gym/zakladna-sola/prierezove-temy/>, <http://www.statpedu.sk/sk/svp/zavadzanie-isvp-ms-zs-gym/gymnazia/prierezove-temy>,
3. metodické modely plnenia niektorých cieľov environmentálnej výchovy <http://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/environmentalna-vychova-metodicke-modely.html>,
4. vzdelávací štandard voliteľného predmetu environmentálna výchova je zverejnený na <http://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/volitelne-predmety/environmentalna-vychova/>,
5. programy Nadácie pre environmentálnu výchovu sú na www.fee.global,
6. EcoSchools/Zelená škola www.zelenaskola.sk,
7. Mladí reportéri pre životné prostredie sú na www.mladireporteri.sk,
8. Zelený vzdelávací fond www.zelenyvzdelavacifond.sk,
9. Štátna ochrana prírody SR <http://nps.malafatra.sopsr.sk/sprava-np/skola-ochrany-prirody/>,

10. Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši
<http://www.smopaj.sk/sk/environmentalne-programy/>,
11. Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici
<https://www.muzeumbs.sk/sk/programy-pre-skoly/>,
12. Národná ZOO <http://zoobojnice.sk/zooskola/>,
13. Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a participáciu mladých ľudí, ktoré realizuje IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže sú dostupné na webových stránkach www.iuventa.sk a <https://www.pracasmladezou.sk/index.php/calendar/>,
14. Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu týkajúceho sa podpory zapájania žiakov do dobrovoľníckych aktivít a výchovy k ich záujmu o svoje okolie a svet sú na www.dofe.sk,
15. praktické metodické inšpirácie z voľne dostupných metodík vypracovaných Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici, ktoré je možné využiť pri zapracovaní prierezových tém s globálnym dosahom, sú zverejnené aj na metodickom portáli organizácie Štátny pedagogický ústav v spojitosti s vyučovacím predmetom etická výchova:
<https://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/multikulturalna-vychova-ziakov-predmete-eticka-vychova.html>,
<https://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/prosocialny-rozvoj-ziakov-predmete-eticka-vychova.html>,
<https://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/medialna-vychova-ziakov-predmete-eticka-vychova.html>,
<https://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/environmentalna-vychova-ziakov-predmete-eticka-vychova.html>.
16. MŽP SR v rámci programu SK-Klíma financovaného z grantov EHP a Nórska vyhlásilo výzvu na predkladanie žiadostí určenú pre základné a stredné školy
<https://www.minzp.sk/fondy/eea/aktuality/>,
17. MZVaEZ SR vyhlasuje súťaž esejí pre žiakov stredných škôl na Slovensku pri príležitosti 75. výročia založenia Organizácie spojených národov a ratifikácie Charty OSN.
http://www.mzv.sk/zahranicna_politika/.

2.4.7. Mediálna výchova

Informačné a metodické zdroje:

1. Podklady a zdroje k realizácii prierezovej témy (alebo voliteľného predmetu) mediálna výchova sú k dispozícii na <http://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/medialna-vychova.html>.
2. Inšpiráciou pre základy mediálnej gramotnosti môže byť aj nestranná iniciatíva Zvol.si.info, ktorá má na Slovensku veľmi užitočnú mnemotechnickú pomôcku FANTOMAS, ktorá zahŕňa najčastejšie manipulatívne techniky a spôsoby, ako sa im v informačnom svete vyhýbať. Bližšie informácie na: <https://zvol.si.info/sk/fantomas/>.

2.4.8. Podnikateľské zručnosti

Odporúčané priority:

1. Na všetkých typoch SOŠ pokračuje vyučovanie odborného predmetu ekonomické cvičenia v cvičnej firme alebo podnikateľské vzdelávanie formou simulácie reálneho trhu, v študijnom odbore obchodná akadémia vyučovanie odborných predmetov cvičná firma a cvičná firma – praktikum. Všetky informácie a materiály k vyučovaniu cvičnej firmy sú na www.siov.sk, v časti SCCF a na www.sccf.sk.
2. ŠIOV, odbor FG a SCCF a celá sieť slovenských cvičných firiem je členom svetového združenia cvičných firiem EUROPEAN-PEN INTERNATIONAL - practice enterprises network. Informácie a kontakty cvičných firiem doma aj v zahraničí sú na <http://www.penworldwide.org/>, www.siov.sk a www.sccf.sk.
3. ŠIOV je organizátorom Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem 2020. Veľtrh umožní žiakom cvičných firiem vyskúšať si v priamom kontakte so zákazníkom všetko, čo sa v simulovanom prostredí trhu naučili.

2.4.9. Finančná gramotnosť

Odporúčaná priorita:

1. Zapracovať do ŠkVP Národný štandard finančnej gramotnosti, ktorý je zverejnený na <http://www.minedu.sk/regionalne-skolstvo/>.

Informačné a metodické zdroje:

1. „Metodika pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do ŠkVP základných škôl a stredných škôl“, vydaná MŠVVaŠ SR pod číslom 2018/4154:7-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2018, ktorá je dostupná na <http://www.minedu.sk/financna-gramotnost/>.
2. Všetky dôležité zdroje nájdete aj na <http://www.minedu.sk/dalsie-informacne-zdroje/>.
3. Metodické príručky pre ZŠ Finančná gramotnosť 1 a Finančná gramotnosť 2, ktoré sú dostupné na www.statpedu.sk – Metodický portál / Metodické podnety / Finančné vzdelávanie / Dokumenty.
4. Aflatoun – program na rozvíjanie sociálnej a finančnej gramotnosti detí v predškolskom veku: <http://osf.sk/socialno-financne-vzdelavanie-aflatoun/>.

2.4.10. Neformálne vzdelávanie

Odporúčané priority:

1. podporovať zapájanie žiakov do dobrovoľníckych aktivít, spolupracovať v oblasti organizovania dobrovoľníctva na škole s dobrovoľníckymi centrami a dobrovoľníckymi organizáciami v lokalite školy v súlade s Konceptiou výchovy a vzdelávania detí a mládeže k dobrovoľníctvu. Podporovať vzdelávanie učiteľov v téme koordinácie dobrovoľníckych projektov žiakov na školách,
2. umožňovať žiakom využiť možnosť zúčastňovať sa akreditovaných vzdelávaní, a tým získavať dôležité kompetencie pre život a prax (ide o neformálne vzdelávanie ukončené certifikátom, Youth Pass a pod.),

3. vzdelávať žiakov v oblasti riešenia konfliktov formou rovesníckej mediácie, ktorá pomôže pracovať v triedach s dynamikou rôznorodej skupiny.

Informačné a metodické zdroje:

1. Európsky dialóg s mládežou. <https://eudialogsmladezou.sk>.
2. Aiac informácií sa nachádza na www.iuventa.sk, www.pracasmladezou.sk a eurodesk.sk.
3. Príklady organizácií venujúcich sa práci s mládežou je možné nájsť v časti Aktéri práce s mládežou na: <https://www.pracasmladezou.sk/index.php/akteri-v-oblasti-psm/>.
4. Metódy a techniky neformálneho vzdelávania využiteľné aj vo formálnom vzdelávaní: <https://www.iuventa.sk/sk/sub/projektpraktik/Metodicky-portal/Videometodiky/Metody-a-techniky-v-neformalnom-vzdelavani.alej>.
5. Aktivity v rámci osláv 50. výročia Frankofónie, ktoré pripadá na rok 2020 (20. marec – 31. december 2020), <https://www.francophonie.org/50ans>.

2.5. Vzdelávacie médiá

2.5.1. Učebnice

Informačné a metodické zdroje:

1. Zoznam učebníc, učebných textov a pracovných zošitov, ktorým bola vydaná schvaľovacia alebo odporúčacia doložka MŠVVaŠ SR, je zverejnený na <https://edicnyportal.iedu.sk/Documents>.
2. Digitálne verzie učebníc sú dostupné prostredníctvom Edičného portálu MŠVVaŠ SR v časti „eAktovka“ alebo priamo na <https://edicnyportal.iedu.sk/Briefcase>.
3. Informácie k poskytovaniu príspevku na učebnice v školskom roku 2020/2021 sú dostupné na <https://www.minedu.sk/prispevok-na-ucebnice/>.
4. Tvorba a posudzovanie učebníc sa realizuje podľa rezortného predpisu, ktorý je zverejnený na <https://edicnyportal.iedu.sk/Documents>.
5. Kvalitu učebníc a ich súlad so ŠVP posudzujú recenzenti z registra recenzentov podľa kritérií na hodnotenie kvality učebníc, ktoré sú k dispozícii na www.statpedu.sk a www.siov.sk. Register recenzentov učebníc a učebných textov je dostupný na <https://edicnyportal.iedu.sk/Documents>.

2.5.2. Digitálne technológie, digitálne učebné zdroje a digitalizované učebnice

Odporúčané priority:

1. Vytvárať priaznivé prostredie na implementáciu inovačných pedagogických metód s využitím DT, ak to vzdelávací obsah umožňuje a ak je to vzhľadom na aktuálny obsah vzdelávania vhodné.
2. Venovať pozornosť rozvíjaniu digitálnej gramotnosti a kompetencií detí a žiakov v tejto oblasti.
3. Využívať informačný systém z projektu Digiškola, ktorý poskytuje komplexné nástroje na zefektívnenie tvorby ŠkVP pre MŠ, ZŠ a SŠ. Informačný systém v sebe obsahuje všetky

inovované ŠVP – školám sa tak zjednodušuje vyhľadanie a spracovanie nových ŠkVP. Informačný systém obsahuje nástroj automatickej kontroly vytvorených ŠkVP – systém skontroluje súlad ŠkVP voči ŠVP. Program je bezplatný a škola si nemusí inštalovať a ani kupovať žiadny program, pretože funguje prostredníctvom webového sídla. Viac informácií o projekte je zverejnených na webovom sídle www.digiskola.sk.

4. Pre pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov škôl zapojených do projektu Digitálne učivo na dosah: aktívne využívať prístup k vyhradenej sieti MŠVVaŠ SR, ktorá umožňuje flexibilne pristupovať k digitálnym zdrojom a nástrojom výhradne vo výchovno-vzdelávacom procese. Zoznam povolených, resp. zamietnutých webových stránok je možné na základe žiadosti meniť. Požiadavky na zmenu filtrovania treba posilať prostredníctvom kontaktného formulára na www.edu-centrum.sk alebo na e-mailovú adresu dud.komunikacia@minedu.sk. Aktívne konto RIAM každého pedagogického a odborného zamestnanca je podmienkou pre prihlásenie sa do tejto siete. Výhodou využívania siete je úspora času a podstatné skvalitnenie podmienok pri ich práci s digitálnym obsahom. Informácie o projekte sú dostupné na www.edu-centrum.sk.

Informačné a metodické zdroje:

1. Na webovej stránke IUVENTA nájdete príklady osvedčených digitálnych nástrojov v oblasti práce s mládežou: <https://www.pracasmladezou.sk/index.php/nove-pristupy/>.
2. Žiaci a učitelia ZŠ a SŠ majú možnosť získať medzinárodný certifikát ECDL (European Computer Driving Licence – „vodičský preukaz na počítač“) v ŠVS formou preskúšania z vybraných modulov podľa platného cenníka, zverejneného na www.cvtisr.sk.
3. Digitálny vzdelávací obsah nájdete tu: <https://wiki.iedu.sk/landing>, www.eaktovka.sk a digitálny obsah určený pre SOŠ nájdete tu: <http://rsov.iedu.sk/>.
4. Učebné zdroje na vyučovanie filozofie na gymnáziách: <http://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/metodicke-listy-filozofia.html>) V druhej polovici roku 2020 budú doplnené o ďalšie metodické listy a v podobe online publikácie prístupné ako čiastočná náhrada za učebnicu filozofie.
5. Digitálna knižnica, archív s literárnymi dielami a listinami, digitálna galéria alebo virtuálne výstavy www.slovakiana.sk, prípadne www.webumenia.sk.
6. Vzdelávania CVTI sú zamerané na využitie komunikačných a prezentačných technológií vo vyučovacom procese, tvorbe učebných materiálov a testov na hodnotenie žiakov a študentov, využitie cloudových riešení na školách, základy algoritmizácie a programovania pre žiakov ZŠ. Aktuálne informácie sú zverejnené na <https://svs.edu.sk/vzdelavanie.aspx>.

2.6. Voľba kariéry a celoživotné vzdelávanie

2.6.1. Výchovné a kariérové poradenstvo, prijímanie na stredné školy

Odporúčané priority:

1. Vypracovať strategický plán kariérového poradenstva a zabezpečiť jeho realizáciu permanentne a cielene už od ročníkov primárneho vzdelávania.
2. Vytvoriť účinný informačný a podporný systém smerom k zákonným zástupcom a žiakom pri voľbe ich ďalšieho štúdia, systematicky koordinovať spoluprácu výchovných, kariérových poradcov, triednych učiteľov, zákonných zástupcov a ostatných relevantných osôb.
3. Identifikovať špecifiká kariérového vývinu žiakov z ohrozených skupín pri ich rozhodovaní o ich ďalšom štúdiu, využívať všeobecne prístupné nástroje, metodiky, testy a spoluprácu s inými odborníkmi.
4. Spolupracovať so SŠ poskytujúcimi duálne vzdelávanie, zamestnávateľmi a ÚPSVaR s cieľom vzbudiť záujem žiakov o študijné a učebné odbory v súvislosti s požiadavkami trhu práce. Rešpektovať individuálne záujmy a danosti jednotlivých žiakov.
5. Na SOŠ vytvárať ŠkVP pre odborné vzdelávanie a prípravu v spolupráci so zamestnávateľom, s ktorým majú uzatvorenú zmluvu o duálnom vzdelávaní. Informácie súvisiace so vstupom SOŠ do systému duálneho vzdelávania sú na webových sídlach stavovských a profesijných organizácií s vecnou príslušnosťou k odborom vzdelávania, a na www.dualnysystem.sk.
6. Podporovať zvyšovanie odborných kompetencií výchovného poradcu, kariérového poradcu a školského poradcu a ich vzájomnú spoluprácu a koordináciu.

Informačné a metodické zdroje:

1. Informácie, ktoré môžu pomôcť v rozhodovaní sa pri výbere školy <http://mapaskol.iedu.sk>.
2. Informácie o aktuálnom stave a trendoch vývoja nezamestnanosti absolventov stredných škôl nájdete na <https://www.minedu.sk/vychova-a-vzdelavanie-v-strednych-skolach/>. Detailnejšie analýzy nezamestnanosti absolventov stredných škôl sú dostupné na https://www.cvtisr.sk/skolstvo/regionalne-skolstvo.html?page_id=10267.
3. Súhrnné informácie o možnostiach štúdia na stredných školách v nasledujúcom školskom roku prináša pravidelne aktualizovaný súbor publikácií: „Ako na stredné školy?“ zverejnený na webstránke https://www.cvtisr.sk/skolstvo/regionalne-skolstvo.html?page_id=10267.
4. Informácie o aktuálnej ponuke učebných miest pre nasledujúci školský rok v systéme duálneho vzdelávania zverejnenej na www.potrebyovp.sk a www.dualnysystem.sk.
5. ŠVS poskytujú spracované informácie z prechodu žiakov zo ZŠ na SŠ: www.svs.edu.sk.
6. Profilové predmety na prijímacie skúšky na SŠ pre školský rok 2021/2022 sú zverejnené na www.minedu.sk.

7. Zoznam študijných odborov a učebných odborov SŠ, ktoré sa budú experimentálne overovať v školskom roku 2020/2021 a ktorých experimentálne overovanie bude ukončené dňa 31. augusta 2020 je zverejnený na webstránke ministerstva <https://www.minedu.sk/vyhodnotenie-experimentalneho-overovania-odborov-vzdelavania-v-strednych-odbornych-skolach-v-slovenskej-republike-v-skolskom-roku-20182019-10-januara-2020/>.
8. Zoznam študijných odborov a učebných odborov s nedostatočným počtom absolventov pre potreby trhu práce a aktuálny Zoznam študijných odborov a učebných odborov, ktoré sú nad rozsah potrieb trhu práce platné pre prvé ročníky v školskom roku 2020/2021 sú zverejnené na <https://www.minedu.sk/zoznam-studijnych-odborov-a-ucebnych-odborov-s-nedostatocnym-poctom-absolventov-pre-potreby-trhu-prace-a-zoznam-studijnych-odborov-a-ucebnych-odborov-ktore-su-nad-rozsah-potrieb-trhu-prace-31-januar-2020/>.
9. Nová právna úprava o kariérovom poradenstve (platná od 1.9.2019) <https://www.minedu.sk/zmeny-v-karierovom-poradenstve-v-systeme-regionalneho-skolstva-od-192019/>.
10. Vzdelávanie kariérových poradcov v rámci projektu Národného projektu VÚDPaP „Štandardizáciou systému poradenstva a prevencie k inklúzii a úspešnosti na trhu práce“ <https://vudpap.sk/x/projekty/standardy/inovativne-prvky-v-karierovej-vychove-a-poradenstve-v-skolach/>.
11. Informácie, ktoré môžu pomôcť pri podpore zvyšovania odborných kompetencií kariérového poradcu a rozvoji služieb celoživotného poradenstva: www.euroguidance.sk.
12. Vzdelávacie aktivity, ktoré realizuje IUVENTA: www.iuventa.sk a <https://www.pracasmladezou.sk/index.php/calendar/>.
13. Nástroj zefektívnenia kariérového poradenstva je aj výstup národného projektu VÚDPaP www.komposyt.sk.

2.6.2. Celoživotné vzdelávanie

Odporúčané priority:

1. SOŠ: požiadať o udelenie oprávnenia na vykonávanie skúšky na overenie odbornej spôsobilosti podľa zákona č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Informácie sú zverejnené na <http://isdv.iedu.sk/Eligibility.aspx>.
2. Zapojiť sa do aktivít Európskeho týždňa odborných zručností. Uskutoční sa 9. – 13. novembra 2020 v Berlíne a hlavnou témou bude excelentné odborné vzdelávanie a príprava v environmentálnej a digitálnej oblasti. Informácie: http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1261#section_event, prezentácia slovenských podujatí bude možná aj prostredníctvom stránky ŠIOV www.tyzdenzrucnosti.sk až do konca roka 2020.

3. Využívať nový portál Europass, ktorý bude mať rozšírenejšie funkcie v snahe čo najlepšie podporovať jednotlivcov pri budovaní svojho profesijného portfólia a prezentácii zručností získaných počas života. Viac informácií bude dostupných na www.europass.sk.
4. Sledovať a zapojiť sa do Národného projektu „Systém overovania kvalifikácií v Slovenskej republike“. Cieľom projektu je komplexné nastavenie systému overovania kvalifikácií a pilotné overovanie výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa. Jedným z výstupov projektu je vytvorenie siete autorizovaných inštitúcií, registrov autorizovaných osôb a národných garantov, ktorí budú nevyhnutnou súčasťou samotného overovania. Bližšie informácie o projekte sú dostupné na stránke: <https://siov.sk/narodny-projekt-system-overovania-kvalifikacii/>, kde budú postupne uverejňované bližšie informácie o postupe realizácií jednotlivých aktivít projektu.

2.7. Granty a medzinárodné projekty na podporu výchovno-vzdelávacej činnosti v školách

2.7.1. Výzvy na podávanie žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov

1. Výzvy na predkladanie žiadostí o financovanie rozvojových projektov sú na <https://www.minedu.sk/rozvojove-projekty-v-regionalnom-skolstve/>.
2. Výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácií v oblasti regionálneho školstva sú na <https://www.minedu.sk/dotacie-msvvas-sr-v-oblasti-regionalneho-skolstva/>.
3. Dotačná schéma MŠVVaŠ SR - programy pre mládež na roky 2014 - 2020 <https://www.iuventa.sk/sk/granty/Nova-generacia-Programov-PRE-MLADEZ-na-roky-2014-2020.alej>.

2.7.2. Medzinárodné projekty

Program Erasmus+

Hlavnou filozofiou programu Erasmus+ je podpora vzdelávacej mobility, vytváranie partnerstiev vzdelávacích inštitúcií a podpora vzdelávacích politík. Program sa zameriava na podporu všetkých sektorov vzdelávania (školského vzdelávania, odborného vzdelávania a prípravy, vysokoškolského vzdelávania, neformálneho vzdelávania v práci s mládežou, vzdelávania dospelých). Bližšie informácie sú k dispozícii na www.erasmusplus.sk a <http://www.schooleducationgateway.eu/sk/pub/index.htm>.

eTwinning partnerstvo škôl

Školám sa odporúča zapájať sa do medzinárodného partnerstva škôl eTwinning, ktorý podporuje rozvoj spolupráce európskych škôl prostredníctvom využívania DT a komunikácie v cudzom jazyku. Bližšie informácie sú zverejnené na <http://www.etwinning.sk>.

Program Európsky zbor solidarity

Cieľom programu je zvýšiť účasť mladých ľudí a organizácií na dostupných a vysokokvalitných činnostiach v oblasti solidarity (dobrovoľnícke činnosti, stáže a pracovné umiestnenia), a tým prispieť k posilňovaniu súdržnosti a solidarity v Európe, podporovaniu komunít a riešeniu

spoločenských výziev. Bližšie informácie sú k dispozícii na webových stránkach <https://www.iuventa.sk/sk/granty/europsky-zbor-solidarity.alej> a https://europa.eu/youth/solidarity_sk.